

گفت وگو با ایرج مصداقی درباره قاضی مقیسه: شریرتین چهره زندان های جمهوری اسلامی دهه ۶۰

ایرج مصداقی فعال حقوق بشر که به مدت ده سال از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۰ در زندان های اوین، قزلحصار و گوهردشت به سر برده است، در گفت وگویی با کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران به شرح سوابق قاضی مقیسه پرداخته است. قاضی مقیسه یکی از قضاتی است که پس از انتخابات احکام اعدام و زندان های طویل المدت را برای زندانیان سیاسی صادر کرده است. از این قاضی هیچ عکسی وجود ندارد و در مورد سوابق وی به صورت رسمی اطلاعات اندکی در دست وجود دارد. مصداقی به کمپین گفت که دلیل چنین پنهان کاری به دلیل سوابق تاریک و غیرقابل دفاع محمدمقیسه (یا آنچنان که زندانیان دهه شصت و هفتاد به یاد می آورد بازجو ویا دادیار ناصریان) است. ایرج مصداقی طی سالهای گذشته تحقیقات گسترده ای در خصوص عاملان و بانیان اعمال خشونت در زندان های ایران به عمل آورده است. گفت وگویی زیر درحالی انجام می شود که قوه قضاییه همچنان از قاضی مقیسه به عنوان «ماشین صدورحکم» استفاده می کند. پیش از این برخی از وکلا در گفت

وگو با کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران از احکام به شدت سیاسی این قاضی گفته بودند. کمپین نیز در چندین بیانیه با اشاره به احکامی همچون اعدام محمدامین ولیان که در دادگاه تجدیدنظر به ۳ سال زندان تقلیل یافت و حکم ۹ سال و نیم زندان بهاره هدایت و نیز حکم ۷ سال زندان میلاد اسدی، هردو از فعالان برجسته دانشجویی خواستار تعلیق این قاضی و بررسی مجدد پرونده های مورد بررسی توسط وی شده بود. موضوعی که همچنان قوه قضاییه به آن بی توجهی نشان می دهد. کمپین امیدوار است گفت وگو با فعال حقوق بشر [ایرج مصداقی](#) بتواند گامی در جهت روشن شدن بخشی از زوایای تاریک حضور این قاضی در قوه قضاییه باشد. این مصاحبه را می خوانید:

کمپین: آقای مصداقی به عنوان یکی از زندانیان سابق که طی سالهای گذشته توجه خاصی به شناسایی عاملین خشونت در زندان ها داشته اید چه شناختی از قاضی مقیسه یا هراسم دیگری که وی در دهه شصت برای خود استفاده می کرده است دارید؟

مصداقی: محمدمقیسه یا ناصریان در دادسرای انقلاب اسلامی از سال ۶۰ شروع به کار کرد. در آنجا دادیار شعبه بود و در شکنجه زندانیان سیاسی مشارکت فعال داشت. شعبه ۳ اوین بود. بعد از آن بود که در سال ۶۴ ناصریان

ایرج مصداقی فعال حقوق بشر و زندانی سابق در گفت وگویی با کمپین به شرح ویژگی های سوابق قاضی محمدمقیسه پرداخته است. عکس از وب سایت آقای مصداقی

(یا قاضی مقیسه کنونی) در زندان قزل حصارناظر زندان شد. بعد از بسته شدن زندان قزل حصار وی دادیار ناظر زندان در زندان رجایی شهر (یا گوهردشت) شد. او در دوران کشتار سال ۱۳۶۷ نقش فعالی در کشتن زندانیان در زندان گوهردشت داشت. آن موقع جدای از اینکه دادیار زندان بود سرپرست زندان گوهردشت نیز بود. در واقع ناصریان (مقیسه) بدون اینکه سواد حقوقی یا تحصیلی در این مورد داشته باشد فقط به خاطر اینکه در حد بسیار محدودی دروس حوزوی را پشت سر گذاشته بود به پست دادیاری در زندان رسید که البته در دهه ۶۰ (تخصص و سواد) نمی خواست. همین که شما آمادگی انجام شکنجه را داشتید می توانستید به این پست نایل شوید. او بعد از قتل عام ۶۷ به اوین منتقل شد و دادیار زندان اوین بود. تعداد دادیار نیز زیر دست او کار می کردند. بعد به ساختمانی دادستانی مرکز در خیابان معلم منتقل شد. بعد ها بود که در دهه هشتاد ریاست شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب را به عهده گرفت. در همان جا احکام زیادی علیه زندانیان سیاسی صادر کرده است.

کمپین: ماجرای استفاده از نام ناصریان و مقیسه چیست؟

مصداقی: مقیسه در دهه شصت و دهه هفتاد با نام ناصریان به فعالیت می پرداخت. بعد از دهه هشتاد بود که با نام شیخ محمد مقیسه و یا همان محمد مقیسه در دادگاه شعبه ۲۸ فعالیت کرد. در ابتدا مثل بسیاری از بازجویی هایی که مادر اوین و یا گوهردشت می شناختیم از اسامی مستعار استفاده می کرد. منتها همان موقع برادرش مشهد دادستان بود و در آنجا با نام خودش یعنی مقیسه کار می کرد و بعدها هم در بنیاد مستضعفان مشغول به کار شد. اما ناصریان که ما می شناختیم بعدها به نام خودش یعنی محمد مقیسه مشغول به کار شد.

کمپین: در مورد خصوصیات شخصی قاضی مقیسه چه می دانید؟

مصداقی: ناصریان (مقیسه) وقتی بازجوی شعبه سوم بود بازجویی بسیار بسیار بی رحمی بود. بعدها وقتی به دادیاری ناظر زندان رسید همین ویژگی خود را داشت و در جریان کشتار ۶۷ نقش بسیار مهمی داشت. یعنی سازمان دهی کشتار را در زندان گوهردشت به عهده داشت. هم از موضع ناظر زندان و هم از موضع رییس زندان. یعنی زندانیان را دسته بندی می کرد و بعد آنها را به دادگاه می فرستاد. در بسیاری از مواقع خودش در دادگاه شرکت می کرد و تلاش می کرد حکم اعدام زندانیان را بگیرد. حتی اگر دادگاه می خواست در برخی موارد تخفیفی بدهد او تلاش می کرد مانع این امر شود. تمام کسانی که به نوعی متهمان او بودند یعنی در سال های ۶۰، ۶۱ و ۶۲ در جریان کشتار ۶۷ خودش تلاش می کرد آنها را به دادگاه بفرستد و تا حکم اعدام آنها را نمی گرفت ول کن نبود.

کمپین: تجربه شخصی شما از قاضی مقیسه در طی مدت ده سالی که زندان بودید چیست؟

مصداقی: من نمونه هایی را شاهد بودم همان موقع که او شخصا پیگیر پرونده شان بود که به آنها حکم اعدام بدهد

و این کار را هم کرد. منتها مساله شخصی و شناختش از افراد باعث می شود که کوشش کند حکم اعدام آنها را بگیرد. در کشتار ۶۷ من خودم بارها شاهد این بوده ام که او فریاد می زد و از پاسداران می خواست که بیایند و در اعدام شرکت کنند. با عصبانیت می آمد و می گفت من خودم متهم آماده کنم و خودم پرونده ها را دادگاه ببرم و خودم آدم از توی بندها سواکنم پس فلانی و فلانی کجایی و چرا نیستید؟ تا آنجایی که ممکن بود از این کوشش فروگذاری نمی کرد. حتی یادم است که با خوشحالی یک روز آمد و به یکی از پاسدارها گفت که من هیات را راضی کردم که ناهار اینجا بمانند. ظاهرا هیات کشتار (هیات سه نفره بررسی پرونده ها و صدور احکام زندانیان) خواسته بود برود. چون فکر می کرد اگر هیات آنجا بماند آن روز باز هم بیشتر اعدام خواهیم داشت و این باعث خوشحالی او بود. یا دستور داد که در هرسری اعدامی که می کردند نان خامه ای پخش کنند. او در جریان کشتار ۶۷ از خوشحالی به وجد می آمد و در سالن زندان مانند بالرین ها می رقصید.

کمپین: چه شباهت هایی بین احکامی که امروز توسط قاضی مقیسه صادر می شود و احکام و رفتارهای او به عنوان دادیار و بازجوی در دهه شصت و هفتاد وجود دارد؟

مصداقی: درواقع ناصرین (مقیسه) یکی از شریرتین چهره های جمهوری اسلامی در زندان ها بود که هنوز هم به جنایات خودش ادامه می دهد. تصور من براین است که ناصرین دهه ۶۰ و هفتاد و مقیسه دهه ۸۰ تفاوتی بین احکام او دیده نمی شود. در بعضی مواقع ما شاهد این بودیم که منافع باعث می شد که او در مورد احکام عمل کند یا نه. ناصرین سال ۶۴ تا ۶۶ کسی است که دادیار ناظر زندان است و مجبور است احکام آزادی افراد را صادر کند و یا اینکه موافقت کند با آزادی افراد موافقت کند. این همان فردی است که وقتی در سال ۶۷ فرمان کشتار زندانیان توسط (آیت الله) خمینی صادر می شود او سردمدار اجرای این حکم جنایتکارانه می شود. اگر به احکام سه چهارساله پیش ناصرین نگاه کنید می بینید زیر دست وی افراد ۲، ۳ و یا پنج سال حکم می کنند. بعد از کودتای انتخاباتی ۲۲ خرداد ماه منافع نظام براین قرار می گیرد که عده های را اعدام کند آنجا سردمدار صدور اعدام چه کسی است؟ ناصرین (مقیسه) است. یعنی همان ناصرینی که طی چند سال گذشته احکام ۳ سال و پنج سال زندان می داد، امروز همان قاضی احکام اعدام را به سادگی صادر می کند. دیدید که برای چه اتهامات ساده ای او حکم اعدام صادر می کند.

کمپین: به نظر می رسد که قاضی مقیسه بستگی به شرایط احکام خود را صادر می کند تا ادله و شواهد و بنیان های قضایی. چرا؟

مصداقی: به نظرم یک بخشی از آن برمی گردد به خط و منافع کلی خود نظام. چون اینجا مسایل حقوقی مطرح نیست بلکه منافع و مصلحت نظام مطرح است. کما اینکه در این چند روزه هم رییس قوه قضاییه گفته و هم دادستان مطرح میکنند که ما بر اساس مصلحت نظام مطرح می کنیم. یعنی اگر آقایان موسوی و کروبی را دستگیر

نمی کنیم به خاطر مصلحت نظام است و در این نظام عدالت اساسا جایی ندارد. بلکه بر اساس مصلحت است. حالا وقتی مصلحتشان این است که اعدام کنند ناصریان (مقیسه) جلودار است قبلا هم اگر مصلحت اقتضا می کرد که احکام سبک تری را بدهند باز هم همین آدمها مثل مقیسه بودند که این احکام را صادر می کردند.

کمپین: به نظر شما اهمیت شناخت قضاتی همچون صلواتی و مقیسه در شرایطی که بسیاری از احکام پس از انتخابات توسط آنها صادر شده و آن هم در شرایطی که دادرسی های صورت گرفته و تناسب جرم و مجازات و نحوه رفتار بازندانیان به هیچ وجه با استانداردهای جهانی و حتی قوانین ایران همخوانی ندارد، چیست؟

مصداقی: شناخت قاضی مقیسه شناخت قاضی صلواتی و گذشته شان و اینکه چه اعمالی را مرتکب شده اند کمک می کند به ما که اول سیستم و نظام را بشناسیم و ببینیم کسانی که جنایاتی را که سابقا مرتکب شدند به خاطر کارهایشان ارتقای مقام پیدا کردند و به شکل دیگری امروز دستگاه قضایی را اداره می کنند. متمرکز شدن نیروی این چهره ها عملا دست نظام را هم می بندد. افشای این چهره ها باعث می شود که نظام دست به عصاترپیش برود. کما اینکه می بینیم عکس ناصریان (مقیسه) جایی نیست. کما اینکه عکس نیری هم جایی نبود. من سابق عکس نیری را در یک جلسه عمومی پیدا کردم. یا عکس بسیاری از چهره های اینها در زندان ها آگاهانه تلاش می کنند افشا نشود. چون خودشان می دانند نقطه ضعفشان را می شناسند. بنابراین اگر ما روی این موضوع متمرکز شویم به نفع مردم است که این چهره ها راهرچه بیشتر راجع به آنها روشنگری کنیم.